

Sygn. akt XII Ga 346/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział XII Gospodarczy – Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący- Sędzia: SO Bożena Cincio-Podbiera

Sędzia: SO Janusz Beim

Sędzia: SO Andrzej Ganiewski

Protokolant: st.sekr.sądowy Paweł Sztwiertnia

po rozpoznaniu w dniu 13 listopada 2013 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki jawnej D. D., J. Ś. w S.

przeciwko K. R. (1), I. G. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego K. R. (1) od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie z dnia 4 października 2012 r. sygn. akt V GC 815/10/S

I. oddała apelację;

II. zasądza od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 1.800 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

XII Ga 346/13

UZASADNIENIE

Strona powodowa firma Handlowo-Usługowa (...) spółka jawna w S. wniosła o zasądzenie od pozwanych M. J., R. J. W., G. I. i R. K. J. solidarnie kwoty 70.235,78 zł wraz z należnymi ustawowymi odsetkami i kosztami procesu.

Jako podstawę żądania strona powodowa wskazała regulacje art. 299 ksh. Pozwani byli członkami zarządu spółki (...) spółka z o. o. w O., a egzekucja zasądzonej na rzecz strony powodowej kwoty 64.906 zł 78 gr od spółki (...) okazała się bezskuteczna.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 14 października 2008 roku uwzględnione zostało żądanie strony powodowej w całości.

Pozwani I. G. (1) i J. R. (1) w sprzeciwie od nakazu wnieśli o oddalenie w stosunku do nich powództwa w całości. Pozwani zarzucili, że w dniu 19 kwietnia 2007 roku zostali odwołani z funkcji członków zarządu. Zmiany w składzie zarządu spółki (...) zostały ujawnione w maju 2007 roku. Pozwani wskazali na stanowisko judykatury w przedmiocie odpowiedzialności wg zasad wynikających z treści art. 299 ksh. Podnieśli, że w okresie sprawowania przez nich funkcji w zarządzie spółki (...) nie zachodziły przesłanki do złożenia wniosku o ogłoszenie jej upadłości.

W odpowiedzi na sprzeciw pozwanych strona powodowa podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko zarzucając, że pozwani I. G. (1) i K. R. (1) nie zostali skutecznie odwołani z funkcji członków zarządu spółki (...).

Wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2009 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie w pkt. I oddalił powództwo, a w pkt. II zasądził od strony powodowej na rzecz pozwanych którzy wnieśli sprzeciw, należne koszty procesu.

Uzasadniając rozstrzygnięcie sąd I instancji wskazał na bezsporne w istocie okoliczności związane ze sprzedażą na rzecz spółki (...) towaru w miesiącu czerwcu 2007 roku i ustaleniem terminów płatności za poszczególne faktury. Wskazał sąd na uchwały z dnia 19 kwietnia 2007 roku o odwołaniu pozwanych z funkcji członków zarządu spółki (...) i powołania nowego zarządu. Nadto sąd I instancji wskazał na fakt wydania nakazu zapłaty przeciwko spółce (...) sp. z o. o. i fakt bezskuteczności egzekucji prowadzonej w oparciu o w/w nakaz.

W swoich rozważaniach prawnych sąd I instancji wskazał na zasadę odpowiedzialności przewidzianej w art. 299 ksh. Stwierdził, że pozwani I. G. (1) i K. R. (1) przestali pełnić funkcje członków zarządu spółki (...) zanim wierzytelności (...) D. D. (2), J. Ś. (2) sp. j. stały się wymagalne. Sąd I instancji stwierdził, że wadliwa jest interpretacja art. 299 ksh, zgodnie z którą dla zaistnienia odpowiedzialności wystarczy sam fakt powstania zobowiązania (choćby było jeszcze niewymagalne). Wskazał nadto sąd I instancji, iż od chwili odwołania pozwani J. G. i K. R. nie mieli już ani wiedzy o sytuacji spółki, ani też wpływu na regulacje wymagalnych później zobowiązań.

Strona powodowa w apelacji od powyższego wyroku zarzuciła:

- naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 252 § 4 ksh w zw. z art. 58 kc w zw. z art. 2 ksh w szczególności poprzez przyjęcie, że strona powodowa nie mogła podnieść zarzutu wadliwości uchwały z dnia 24 kwietnia 2007 roku;

- art. 247 § 1 ksh poprzez przyjęcie, że uchwały z dnia 24 kwietnia 2007 roku są ważne;

- art. 299 § 1 ksh poprzez przyjęcie, że członkowie zarządu ponoszą odpowiedzialność za zobowiązania spółki, które stały się wymagalne w czasie pełnienia funkcji;

- naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 321 kpc poprzez przyjęcie, że żądaniem strony powodowej jest stwierdzenie nieważności;

- naruszenie art. 365 kpc w zw. z art. 11 kpc poprzez przyjęcie, że sąd orzekający jest związany postanowieniem rejestrowym w przedmiocie wpisu zmian osobowych w zarządzie.

Podnosząc powyższe zarzuty strona powodowa wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy sądowi rejonowemu do ponownego rozpoznania.

W obszernym uzasadnieniu apelacji strona powodowa wskazała na liczne orzecznictwo Sądu Najwyższego oraz poglądy prezentowane w doktrynie, dotyczące istoty postępowania w przedmiocie stwierdzenia nieważności uchwały zgromadzenia wspólników, a w szczególności regulacje art. 252 § 4 ksh. Wskazała również strona powodowa na stanowisko Sądu Najwyższego w przedmiocie stosowania art. 299 ksh i czasu powstania zobowiązania, za które odpowiedzialność ponoszą członkowie zarządu.

Nadto strona powodowa wskazała, że sąd I instancji bezzasadnie przyjął, iż przedmiotem sporu było stwierdzenie nieważności podjętych uchwał, a w tym kontekście stosowanie art. 365 kpc i wagi postanowienia rejestrowego. Na marginesie uzasadnienia strona powodowa podała, iż przed Sądem Okręgowym w Krakowie w sprawie IX Ga 335/08, w sporze między tymi samymi stronami zapadł prawomocny, korzystny dla niej wyrok.

W odpowiedzi na apelację, pozwani wnieśli o jej oddalenie i zasądzenie kosztów procesu.

Wyrokiem z dnia 10.02.2010r Sąd Okręgowy w Krakowie uchylił zaskarżony wyrok w całości i przekazał sprawę Sądowi rejonowemu do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania apelacyjnego.

W uzasadnieniu powyższego wyroku, z uwagi na trafność zarzutów apelacyjnych zawarto wskazanie, iż przy ponownym rozpoznaniu sprawy sąd I instancji winien praktycznie w całości poprowadzić postępowanie dowodowe z uwzględnieniem zasad wynikających z treści art. 299 k.s.h. tzn. rozkładu ciężaru dowodu.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie wyrokiem z dnia 4.10.2012r uwzględnił żądanie pozwu w stosunku do pozwanych I. G. (1) i K. R. (1) w przeważającej części (pkt I wyroku), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt II wyroku) i zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz strony powodowej koszty procesu w kwocie 12.441 zł (pkt III wyroku). W punkcie IV wyroku Sąd I instancji stwierdził, że odpowiedzialność pozwanych wynikająca z wydanego wyroku jest odpowiedzialnością solidarną z odpowiedzialnością pozwanych K. M. i J. R. (2).

Sąd I instancji uzasadniając swoje rozstrzygnięcie w części historycznej uzasadnienia przedstawił stanowisko strony powodowej prezentowane w pozwie, wskazał na fakt wydania nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym w dniu 14.10.2008r i jego uprawomocnienie się w stosunku do pozwanych K. M. i J. R. (2). Wskazał Sąd I instancji na treść sprzeciwu pozwanych I. G. (1) i K. R. (1) oraz rozstrzygnięcie sądu I instancji zapadłe w dniu 27.04.2009r, jak też na fakt uchylenia tego wyroku w wyniku kontroli instancyjnej i treść wytycznych zawartych w uzasadnieniu tego wyroku co do dalszego postępowania dowodowego przy ponownym rozpoznaniu sprawy.

Sąd I instancji wskazał, iż bezspornym w sprawie było, że pozwani I. G. (1) i K. R. (1) byli udziałowcami i członkami zarządu spółki (...) sp. z o. o. w O.. Bezsporny był również fakt, że spółka ta nie wywiązała się ze zobowiązań wobec strony powodowej, a wynikających z nakazu zapłaty wydanego w dniu 30.10.2007r przez Sąd Rejonowy w Szczecinie (bezsporny był fakt bezskuteczności egzekucji tych należności).

Nadto Sąd I instancji dokonał własnych ustaleń, a to w szczególności dotyczących sprzedaży przez pozwanych I. G. i K. R. ich udziałów w kapitale zakładowym spółki (...) na rzecz spółki (...) Sp. z o. o. w dniu 19.04.2007r. Wskazał Sąd, że w dniu 24.04.2007r złożone zostały podpisy notarialnie poświadczone pod protokołem nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników spółki (...) podczas którego w głosowaniu jawnym przyjęto uchwałę o odwołaniu pozwanych z funkcji członków zarządu i powołaniu na prezesa zarządu K. M.. Nadto Sąd I instancji ustalił, że w dniu 23.04.2007r pozwany K. R. sporządził pismo zawierające jego oświadczenie o rezygnacji z funkcji członka zarządu spółki (...).

Nadto Sąd I instancji dokonał ustaleń w zakresie rodzaju, rozmiaru i wynagrodzenia za prace wykonane przez spółkę (...) w okresie od 15.07.2005r do 15.05.2007r na terenie Międzynarodowego Portu Lotniczego W. – O., przy budowie Centrum Handlowego (...), saldo zobowiązań spółki (...) sp. z o. o. wobec spółki (...) na dzień 31.12.2007r, realizacji umowy zawartej w dniu 14.06.2006r ze spółką (...). Dokonał również Sąd I instancji ustaleń w zakresie sytuacji (...) spółki (...) za rok 2007.

Sąd I instancji dokonał oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, podkreślając w szczególności, że treść dokumentów stanowiących podstawę ustaleń faktycznych nie była kwestionowana w toku sporu. Oceniał Sąd walor oświadczenia pozwanego K. R. z dnia 23.04.2007r o rezygnacji z funkcji członka zarządu. Sąd I instancji odmówił w szczególności wiary zeznaniom pozwanych, którzy twierdzili, że kondycja (...) spółki (...) w czasie kiedy byli członkami zarządu była dobra i nie występowały powody do ogłoszenia jej upadłości.

W swoich rozważaniach prawnych Sąd I instancji wskazując na treść art. 299 k.s.h., stwierdził, że zaistniały podstawy do odpowiedzialności pozwanych o której mowa w/w przepisie prawa. Stwierdził Sąd, że pozwani nie kwestionowali faktu, iż co najmniej do 19.04.2007r byli członkami zarządu spółki (...). Podkreślił Sąd (wskazując przy tym na stanowisko prezentowane w judykaturze) że dla ponoszenia odpowiedzialności na podstawie art. 299 k.s.h. istotne jest powstanie wierzytelności i nie jest koniecznym, aby być członkiem zarządu w chwili jej wymagalności. Dochodzone

wierzytelności powstały w okresie 2 – 16 kwietnia 2007r zatem w okresie w którym pozwani bezsprzecznie byli członkami zarządu spółki (...).

Podkreślił sąd I instancji, że niezachowanie tajności uchwały zgromadzenia wspólników, której przedmiotem jest wybór składu zarządu spółki zawsze skutkuje jej bezwzględną nieważnością.

W ocenie Sądu I instancji, ciężar udowodnienia przesłanek zwalniających od odpowiedzialności (art. 299 § 2 k.s.h.) spoczywa na członkach zarządu, a analiza dokumentów (...) spółki (...) prowadzi do wniosku, że już w 2006r zaistniały podstawy do zgłoszenia wniosku o upadłość spółki bowiem suma zobowiązań przewyższała wartość aktywów spółki (taka sytuacja utrzymała się również w 2007r). Podkreślił Sąd, że bezskuteczność egzekucji została stwierdzona na dzień 27.05.2008r, a pozwani nie wykazali aby spółka posiadała jeszcze jakieś aktywa.

Dlatego też uwzględnione zostało żądanie strony powodowej w przeważającej części. Zaznaczył również Sąd I instancji w treści wyroku (pkt IV) iż pozwani ponoszą odpowiedzialność za zobowiązania solidarnie z pozwanymi wobec których zapadło już prawomocne orzeczenie.

Pozwany K. R. (1) w apelacji od powyższego wyroku zarzucił:

- naruszenie prawa materialnego tj. art. 299 § 1 k.s.h., 247 § 2 k.s.h. w związku z art. 252 § 4 k.s.h. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie;
- naruszenie przepisów postępowania tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Podnosząc powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa, względnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi rejonowemu.

W uzasadnieniu swojej apelacji pozwany w szczególności zaznaczył, że Sąd I instancji wadliwie zinterpretował treść dowodów świadczących o kondycji (...) spółki (...). Wskazał, że kondycja ta poprawiła się i spółka miała perspektywy dalszej działalności i osiągnięcia dodatniego wyniku finansowego. Podkreślił pozwany, że tylko biegły sądowy mógł należycie ocenić czy były podstawy do ogłoszenia upadłości. Wskazał pozwany na istniejące, w jego ocenie należności od spółki (...), a które mogły służyć na zaspokojenie zobowiązań spółki (...). W ocenie apelującego istniał w spółce majątek umożliwiający zaspokojenie wierzyciela, a prawdopodobnie brak zaangażowania po stronie komornika, doprowadził do zaniechania odpowiednich działań egzekucyjnych.

Strona powodowa w odpowiedzi na apelację wniosła o jej oddalenie w całości i zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania.

Po rozpoznaniu apelacji Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Apelacja jest bezzasadna.

Apelujący zarzucił sądowi I instancji naruszenie zarówno norm prawa materialnego jak i procesowego. Treść uzasadnienia apelacji prowadzi do wniosku, że zasadniczym zarzutem formułowanym przez pozwanego K. R. to zarzut dokonania wadliwych ustaleń faktycznych i wadliwej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego (w tym brak wszechstronnej oceny z art. 233 § 1 k.p.c.).

Powyższy zarzut jest w całej rozciągłości bezzasadny. Sąd Okręgowy, w pełni podziela ustalenia faktyczne poczynione przez sąd I instancji i uznaje je za własne czyniąc podstawą dalszych rozważań.

Przede wszystkim oczywiście rację ma sąd I instancji wskazując na generalną zasadę rozkładu ciężaru dowodu w sprawach dotyczących odpowiedzialności członków zarządu za zobowiązania spółki, zgodnie z art. 299 k.s.h..

Pozwany K. R. nie wykazał w toku niniejszego postępowania, że zachodzi wobec niego jakakolwiek przesłanka zwalniająca z odpowiedzialności za zobowiązania spółki, przewidziana w art. 299 § 2 k.s.h.. Pozwany upatruje brak swojej odpowiedzialności w tym, że w jego ocenie kondycja (...) spółki (...) w czasie, w którym był w zarządzie spółki była dobra. Trafnie Sąd I instancji, w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowody uznał, że sytuacja finansowa spółki (...) była zła i należało zgłosić wniosek o ogłoszenie jej upadłości już w 2006r, trafnie przy tym sąd I instancji wskazał, że bezskuteczność egzekucji została stwierdzona w roku 2008. To, że w ocenie pozwanego w roku 2007 możliwe było zaspokojenie strony powodowej bowiem istniały w kasie spółki i na rachunku bankowym środki finansowe w kwocie 500 tys zł nie oznacza, że pozwany nie ponosi odpowiedzialności według zasad z art. 299 k.s.h. skoro w roku 2008 egzekucja okazała się bezskuteczna.

Bezzasadne i nie poparte żadną argumentacją są zarzuty naruszenia prawa materialnego tj. art. 299, 247 i 252 k.s.h.. O ile ewentualnie zarzut naruszenia art. 299 k.s.h. (poprzez jego niewłaściwe zastosowanie) można rozważyć jako związany z zarzutem naruszenia art. 233 k.p.c., o tyle zarzut naruszenia art. 247 § 2 i 252 § 4 k.s.h. jest zupełnie chybiony. Sąd I instancji zasadnie przytoczył w swoim uzasadnieniu jakie są konsekwencje naruszenia normy art. 247 § 2 k.s.h. w odniesieniu do ważności uchwał zgromadzenia wspólników. Natomiast sąd I instancji w żadnej mierze wskazanych wyżej przepisów prawa materialnego naruszyć nie mógł.

Reasumując, apelacja pozwanego jako bezzasadna podlegała oddaleniu w całości i dlatego należało orzec jak w punkcie I wyroku i apelację oddalić (art. 385 k.p.c.).

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono zgodnie z zasadą wynikającą z treści art. 98 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. (pkt II wyroku).

S. ref. I inst. Piotr Biega